

Hjemmehjælper lyttede Elisabeth tilbage til livet

Elisabeth lever i sit livs vinter, men den er blevet lunere. På grund af et fremmed menneske, der lyttede – og udfordrede hende til ikke at give slip på livet, før det slipper hende

Af Jannie Fjordside

DEN USYNLIGE HJÆLP Elisabeth var lige rejst fra sin kæreste i Canada. Hendes visum var udløbet. Sådan havde de levet sammen de sidste seks år – han på besøg i Danmark, når helbredet magtede det, hun i Canada så ofte og så længe ad gangen, som myndighederne tillod.

Peter ringede til hende fra Canada hver dag, klokken 12 præcist. Indtil en dag, hvor telefonen var tavs. Han var faldet om og lå bevidstløs med en brækket hofte i sit hjem. I to dage lå han dér, før han kom på hospitalet.

"Kommer du ikke snart?" havde han senere spurgt Elisabeth i telefonen.

"Det skal lige blive lidt lunere," havde hun svaret.

Og så døde han.

Elisabeth Rasmussen fra Fredensborg genfortæller episoden, som var den mejslet ind i hendes hukommelse. Med hurtige, sikre ord og et fast blik. Oplevelserne fra hendes nu 84 år gamle liv bliver fortalt sådan lidt hulter til bulter. Den ene historie fører den anden med sig. Men hver især synes minderne at stå klart for hende, ikke mindst fra denne dag.

Da opkaldet fra hospitalet kom, landede en flok måger på hendes terrasse. Underligt, tænkte hun. Der havde aldrig været måger før. Året efter på præcis samme tidspunkt var terrassen igen fuld af måger. Siden har Elisabeth ikke set dem.

Hun siger det ikke direkte, tolkningen glimter i hendes blik: Mågerne var, mener hun, et symbol på, at hendes kærlighed fløj væk. Men Elisabeth var ikke klar til at blive forladt. Hun ville med.

Og sovepillerne var jo lige ved hånden.

Brokken fik pludselig modspil, da Kenneth begyndte at besøge Elisabeth i hjemmet på Båstrupvej. Foto: Jannie Fjordside

Hendes liv havde mistet pusten, før det sidste åndedrag var taget. Følelsen bed sig fast. Alligevel kunne hun ikke slippe livet. Pillerne blev i glasset, selv da den frygtede melding kom, at tiden snart var inde til at flytte på plejehjem.

Måske skyldes det hendes stædige vilje; et sindelag formet i et menneske, der siden barnsben har været vant til at klare sig på trods. Måske var det en ubevidst fornemmelse af, at hun stadig havde et forår i vente. Et nyt møde.

Faldet

Hoveddøren går op, og en ældre kvinde i lysende blå morgenkåbe og rosa sjal kigger ud. Hun har tilfældigvis opdaget, at der står nogen udenfor. Heldigt, bemærker hun, for hun kan ikke længere høre dørklokken.

Vi havde jo ingenting. Jeg ved godt, hvordan hund og kat smager!

Elisabeth vinker indenfor og begynder med det samme at fortælle om det nye møde, der gav hende livslysten tilbage.

Hun sætter kurs mod stuen. Med skrøbelige skridt og stok i den ene hånd.

"Fru Vakkelvorn, det kalder jeg mig selv!"

Hendes stemme er brysk, lidt streng i kanten, men hun slår med det samme over i en lun, selvironisk bid af latter.

Efter mødet med Kenneth fik Elisabeth en tro på, at der kan vente en ny god tid her på Benediktehjemmet. Foto: Jannie Fjordside

Sikkert tilbage i sofaen giver hun sig til at recitere et af sine digte, serverer versene melodisk, selvbevidst og med rank ryg. Liver op.

Imens kan blikket vandre rundt i stuen. Fra de tunge blondgardiner, der kaster et hvidt slør over dagslyset, til de mørke gulvtæpper i rød-lilla nuancer. Fra den finurlige porcelænsbund på sofabordet til de to reoler med deres geled af gamle porcelænskander. Hun plejede at have flere end de 15 kander, der troner øverst på reolerne i dag. Men en dag bar benene ikke, som de plejede. Elisabeth greb ud efter reolen, og porcelænet røg med i faldet.

Elisabeth kom på hospitalet med en skadet hofte og blev efter udskrivelsen visiteret til hjemmehjælperen. Og dermed blev faldet til hendes aldersdoms opsving.

Kærlighedens komme

Elisabeth har på en halv times tid fortalt om det seneste års mange indlæggelser. Om ungdomskærlighed, der blev forpurret. Ægteskabet, der var uden forelskelse, men bragte hende glæden over seks børn. Og ikke mindst hendes sene lykke med kæresten Peter, som i sin tid gav hende porcelæns-hunden på bordet. Hun har den altid med sig.

Hun har fortalt om et arbejdsliv, hvor hun har været både sygehjælper for Røde Kors, aftenskolelærer og selvstændig taxachauffør. Og om at indvandre til Danmark i 1952 og blive kaldt 'tyskersvin' af folk, der ikke forstod, at krigen havde givet hende en barn- og ungdom, hvor leg og tossestreger hele tiden foregik under krigens skygge af bombardementer og en ekstrem mangel på mad.

"Vi havde jo ingenting. Jeg ved godt, hvordan hund og kat smager!"

Hun lader svaret på historiens mange anklager hænge stille i luften et øjeblik. Og fortrækker ikke en mine, da høje

toner fra dørklokken skærer sig gennem stilheden. Reaktionen kommer først, da gæsten træder ind i stuen.

"Det er jo min kærlighed! Nej, du skal ikke have denne her –," siger hun, mens hun er ved at række højre hånd frem til Kenneth Pedersen, en af hendes tidligere hjemmehjælpere.

"– du skal have den venstre hånd, den er nemlig tættere på hjertet."

Drømmen

Det var "kaskader af brok", der mødte Kenneth Pedersen, da han i sommeren 2014 begyndte sine hjemmehjælpesøg hos Elisabeth. Men bag brokken hørte han noget mere. Han hørte historierne om et liv, der fascinerede ham, og fandt værdier og et livssyn, han trods den store aldersforskel kunne spejle sig i. Og han fornemmede en kvinde, som stadig havde meget mere at give til livet, end hun selv turde tro på.

"Mine besøg formede sig hurtigt sådan, at Elisabeth lige skulle brokke af, og så begyndte hun at fortælle sin livshistorie fra dér, hvor hun havde sluppet den ved sidste besøg. 'Hold op, hvor har du meget at give til andre', sagde jeg til hende, og efterhånden blev hun mindre afvisende over for tanken om, at hun stadig har noget at bidrage med," fortæller Kenneth.

Aftenbesøgene hos Elisabeth varede som regel længe end den tid, der var afsat. Ti minutter blev til en lille halvtimes. Og på de ekstra minutter skete der en forvandling.

"Der gik ingen tid. Efter mindre end 14 dage, hvor jeg havde besøgt Elisabeth, blev jeg en dag mødt af en helt anden person i døren. Hun havde haft en drøm om sin kæreste Peter. Han havde sagt til hende, at hun ikke var færdig med at leve. Der var sket et skift i hende – hun havde fået fokus på alt det, hun stadig kunne nå at være," fortæller Kenneth.

Dagen efter drømmen gik

Elisabeth en tur ned til en eng i nærheden. Bare for at se, om hun kunne.

Normalt bliver man bare behandlet som en gammel kælling og ikke som et menneske.

Benene fik mod på mere. Den følgende dag ville hun selv gå ned og handle. På tredjedagen gik hun en tur hen til sin datter.

"Normalt bliver man bare behandlet som en gammel kælling og ikke som et menneske. Det er modbydeligt. Men takket være Kenneth, har jeg liv," fortæller Elisabeth.

Kroppens afmagt

Efter tre gode år i hjemmehjælperen i Fredensborg Kommune har Kenneth besluttet at etablere sig som selvstændig hjemmehjælper og vil blandt andet tilbyde foredrag om det, han kalder "den usynlige hjælp" i hjemmehjælperen. Han vil gerne skabe større fokus på vigtigheden af den måde, man som hjemmehjælper møder borgen på. Som han mødte Elisabeth; med mere tid til mennesket i den aldrende krop.

Med sit skifte til selvstændig er Kenneths arbejdsbesøg hos Elisabeth ovre, men han kigger stadig forbi ind i mellem. Som nu her i dag.

"Som så mange andre ting her i livet, så handler det om at trække vejret dybt og se på det positive," lyder det fra sofaen.

"Det hjælper jo ikke, når man har så dårlige lunger!" Elisabeths stemme er igen

svinget over i den lidt brysk tone. Som om hun kan holde alderdommen fra livet ved at skælde den ud.

Så bliver hun stille. Ser lidt ned i bordet frem for sig.

"Men at blive så afhængig – jeg har altid klaret alting selv, og så – puuf!", siger hun og slår ud med hænderne.

Som barn var hun med i markerne og rodede dem tynde efter selv de mindste roeknolde. Hun passede sin tyfusramte mor, plejede og madede sin gamle bedste. Som voksen lærte hun sig selv dansk med hjælp fra sin svigerfar og Familie Journalen og fandt hele tiden nye veje til at tage sig af sine seks børn, mens manden var på søen.

Og nu sidder hun her. Gamme. Med blikket visnet ned i bordpladen.

"Men man kan sige, hvad havde du regnet med? Ingen kan jo køre taxa hele livet."

Kenneth bøjer ikke af for hendes brok. Han giver igen, udfordrer. Han interesserer sig længe og personligt nok til at give modspil.

Vinterlyset

Med Kenneths reference til Elisabeths tidligere job ser hun op igen. Smiler. Får varme tilbage i stemmen og hopper fluks videre til nye historier og digte om 'dengang'.

"Læberne er blevet smalle, og der er gråstænk i det mørke hår. Men endnu kan jeg da trække, for jeg har haft min egen vår," reciterer hun. Igen med den ranke ryg.

Hendes sidste historie under dagens besøg bliver den om kæresten Peter, hans død og mågerne på terrassen. Men historierne er ikke fortalt for sidste gang. Hun vil dele dem med andre, når hun har fundet sig til rette i sin nye bolig på Benediktehjemmet. Og, hvis kroppen er stærk nok, måske tage ud og holde foredrag sammen med Kenneth om deres oplevelse. Hun har fået mod til at hægte sig fast i livet, indtil det er helt slut.